

measures to support small and medium-sized enterprises (SMEs). The article analyzes SME support programs at the level of the Poltava region and highlights their positive and negative aspects. It is concluded that the regional SME support programs' positive results are due to factors such as linking financial assistance to the number of jobs created and cooperation of the city SME representatives with NGOs, Poltava City Council, and PROMIS project representation in the region. Attention is paid to the activity of the Regional Fund for Entrepreneurship Support, reflecting the specifics of the economy of the Poltava region. The necessity of new approaches to improve the state support of small and medium-sized enterprises, considering the war risks, conditions of post-war recovery, and the limited state budget, was substantiated. In this context, it is recommended to strengthen the capacity of entrepreneurship through the self-organization of entrepreneurs by creating business associations. It is noted that the associations already registered during the study are actively cooperating with state institutions to improve the conditions for their own economic activity. The proposals and conclusions formulated in the article can be helpful for regional public authorities in forming and implementing SME support policy, as well as individual programs to support and stimulate SME development.

Keywords: support, small and medium entrepreneurship, public authorities, program, development, interaction.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Кириченко Т.Я. Стан підтримки малого та середнього підприємництва на регіональному рівні. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 4. С. 97-102.

Kyrychenko T. The state of SME support at the regional level. Actual problems of innovative economy and law. 2023. No. 4, pp. 97-102.

УДК 343.3

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-4-17>

ШИНКАРЬОВ Юрій Вікторович, завідувач кафедри правового регулювання економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, <https://orcid.org/0000-0003-1173-7975>

ОКРЕМІ НОВЕЛИ СУЧАСНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Шинкарьов Ю.В. Окремі новели сучасного законодавства про кримінальну відповідальність.

У запропонованій статті констатовано факт необхідності своєчасного реагування законодавця на ризики, які виникли у зв'язку із агресією Російської Федерації проти України. Визначено, що основні зміни були внесені у розділи чинного Кримінального кодексу, зміст яких пов'язаний із необхідністю захисту найбільш важливих суспільних відносин. Констатується, що із введенням до структури чинного Кримінального кодексу України ст. 436-2 «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників» з'явилися декілька нових, досі невідомих українському законодавству про кримінальну відповідальність понять: «визнання правомірною», «заперечення збройної агресії», «глорифікація учасників». Визначено, що вказані поняття є діями інформаційного характеру. Наголошується на тому, що ці дії інформаційного характеру повинні здійснюватися публічно, тобто розраховані на донесення інформації принаймні до декількох інших осіб. Констатовано, що у статті 436-2 Кримінального кодексу України «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників» у якості ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення спосіб його вчинення «публічно» не міститься. На ґрунті дослідження сучасної наукової літератури визначено, що поняття публічності має ознаку наскрізності і зустрічається у багатьох інших кримінально-правових нормах при характеристиці інформаційних дій. Визначається необхідність удосконалення положень ст. 436-2 чинного Кримінального кодексу України. Застосування понять «визнання правомірною», «заперечення збройної агресії», «глорифікація учасників» без пред'явлення до них вимог публічності втрачають своє значення і значно знижують суспільну безпеку.

Ключові слова: збройна агресія, виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії, глорифікація її учасників, наскрізне поняття, публічність.

Постановка проблеми у загальному вигляді. На даний момент Україна знаходиться в достатньо складному стані реформування національного законодавства. Повною мірою це відноситься і до законодавства про кримінальну відповідальність. Після того, як на нашу землю прийшла війна, законодавець вимушений був реагувати на нові виклики і небезпеки. Принципи, що висувуються до процесу видозміни та реформування чинного законодавства протягом багатьох років законотворчої діяльності, залишаються

незмінними. З одного боку, законодавство, існуюча система правових норм повинна зберігати сталість, неупередженість на відсутність залежності від кон'юнктури. З іншого, положення законодавства повинні відповідати тій ситуації, яка існує у сучасному суспільстві і зумовлена певними умовами та викликами. Під впливом постійно еволюціонуючих суспільних відносин, небезпек чи інших факторів нормотворець повинен встигати швидко і неупереджено реагувати шляхом прийняття нових правових актів, доповнення чи

видозмінення існуючих. Тому до процесу нормотворення фактично висуваються дві, нібито протилежні вимоги – сталості та рухливості. Для законодавця – головне зуміти знайти саме вірне рішення щодо цього. Але існують випадки, коли законодавець вимушений терміново реагувати на події, що відбуваються в країні, оскільки від цього залежить іноді не просто якість нормотворення, а й в цілому захист національної безпеки самої країни. Зволікання із певними змінами може призвести до руйнівних наслідків. Однією із причин, що можуть викликати таке термінове прискорення нормотворення у певній галузі, є необхідність як найшвидшого підвищення якості і забезпечення захисту незалежності, територіальної цілісності країни під час зовнішньої збройної агресії проти неї. Такі виклики потребують складних, але важливих рішень, без яких якість правового забезпечення захисту найважливіших цінностей стає неможливим. Саме тому до національного законодавства було внесено чимало кількості новел, які значною мірою вплинули на зміст кримінально-правового понятійного апарату. Одним із подібних нововведень, що з'явилася у чинному кримінальному кодексі, є встановлення кримінальної відповідальності за виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників. Поява такого складу кримінального правопорушення, безумовно, відповідає умовам сьогодення. На жаль, у нашому суспільстві є чимало осіб, які під впливом ворожої пропаганди, керуючись корисними або іншими мотивами, вчиняють дії, передбачені об'єктивною стороною зазначеного складу кримінального правопорушення, тим самим вносячи деструктивні наслідки щодо відносин, які охороняються законом, і заподіюючи значну шкоду нашому суспільству в складних умовах війни з жорстоким і підступним ворогом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На даний момент, з часу появи статті 436-2 КК України «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників», пройшло майже півтора року. Це дозволило науковцям підготувати певну кількість наукових праць, які вони присвятили дослідженню вказаного складу кримінального правопорушення. Серед таких вчених можна виділити: Олейнікова Д.О., Сердечну А.Ю. та ін. На жаль, окремі питання вказаного складу кримінального правопорушення не знайшли належного висвітлення у наукових роботах, що не сприяє

належному розумінню окремих правових понять, використаних у конструкції складу правопорушення, передбаченого ст. 436-2 КК України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою запропонованої статті є аналіз окремих понять та їх ознак, що містяться у ст. 436-2 КК України «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників».

Виклад основного матеріалу дослідження. Як уже зазначалося, на науковому небосхилі на даний момент майже відсутні комплексні дослідницькі праці, які присвячені науковому аналізу ст. 436-2 КК України «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників» як в цілому, так і окремих елементів та ознак складу цього кримінального правопорушення. Виключенням можна вважати статтю Олейнікова Д.О. та Сердечної А.Ю. «Науково-практичний аналіз термінів, використаних у ст. 436-2 КК України». У вказаній статті автори вдало аналізують такі поняття, як: «виправдовування», «визнання правомірним», «заперечення збройної агресії», «глорифікація». Так, автори статті, вважають, що в контексті ч. 1 ст. 436-2 «виправдовуванням збройної агресії РФ проти України, розпочатої у 2014 році та тимчасової окупації частини території України, слід розуміти наведення аргументів (псевдоісторичного, соціального, демографічного, національно-культурного чи іншого характеру) чи публічне висловлення своєї особистої думки, направлені на формування у адресата помилкового переконання в тому, що збройна агресія РФ проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація частини території України мають своє логічне пояснення та відповідні підстави, з яких країна агресор діє вимушено (виправдано)»; «визнати правомірним – це наводити аргументи на користь того, що збройна агресія Російської Федерації проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація частини території України, були чи є необхідними для задоволення потреб українського народу чи його окремої частини (етнічних, національних, соціальних чи інших груп), встановлення правопорядку, захисту прав людей та відповідають нормам і стандартам міжнародного права, тобто є правомірними та законними»; «заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, та тимчасової окупації

частини території України передбачає висловлення незгоди з вказаними вище офіційно встановленими фактами, їх спростування та/або наведення аргументів чи публічне висловлення своєї особистої думки, направлені на переконання адресата у тому, що збройна агресія Російської Федерації проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація частини території України не мали місця та фактично не відбувались»; «Глорифікація в контексті норми, що аналізується, – це надання ореолу героїчності, підкреслено позитивне ставлення, патетичне наділення позитивними якостями з одночасним запереченням негативних (чи без такого) наступних адресатів: осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, представників збройних формувань російської федерації, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих російською федерацією, представників окупаційної адміністрації російської федерації, яку складають її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, представників підконтрольних російській федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України» [1, с. 115-116].

Вказані визначення в цілому відповідають змісту, що вкладається у вказані поняття. Але разом з тим є певні питання, що потребують уточнення. Так, у змісті закону, використані поняття, позбавлені будь-яких ознак. Таким чином, об'єктивна сторона досліджуваного правопорушення полягає виключно у діянні без усіляких інших його додаткових характеристик. Звідси, вказане правопорушення є правопорушенням із формальним складом. З одного боку, тут ніяких питань немає. Але, як вважається, і «виправдовування», і «визнання правомірним», і «заперечення збройної агресії», і «глорифікація» повинні володіти певною ознакою, якою вони в реальності і володіють. Мова йде про «публічність» вищезазначених дій.

«Всі вищеназвані дії можна віднести до так званих «інформаційних дій» – тобто вони полягають у передаванні певної (передбаченої диспозицією статті) інформації іншим особам і можуть виражатися у вербальній (мовній) формі, а також у інших діях, що здатні передавати інформаційний зміст» [2, с. 468]. Ємельянов В.П. щодо розуміння змісту

інформаційних дій зазначає, що «інформаційні дії полягають у передаванні інформації (наприклад, погроза вбивством, розголошення державної чи іншої таємниці, публічні заклики до вчинення антидержавних чи антигромадських дій тощо) і завжди виражаються у словесній (вербальній) формі, а також у будь-яких інших діях, що несуть інформацію» [3, с. 101]. Чи можна вважати всі без виключення інформаційні дії публічними? Вважається, що – ні. Далеко не вся інформація, яка доводиться в процесі вчинення таких дій направлена на інформування декількох адресатів. Вона може бути направлена й одній особі.

В даний момент повинно задаватися інше питання – чи можуть містити суспільну небезпеку діяння, передбачені ст. 436-2 КК України, якщо вони не володіють публічністю? Якщо особа вчиняє такі дії одноразово, наприклад, у приватній бесіді? Якщо буквально тлумачити положення чинного законодавства, то виходить, що – так, оскільки у вказаних діяннях відсутня ознака публічності. Але, враховуючи зміст понять, викладених у самій назві статті «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників», і враховуючи її розміщення у відповідному розділі «Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку», складно було б вважати, що шкода настільки важливому об'єкту могла б бути спричинена шляхом одноразової інформаційної дії відносно однієї особи. Найімовірніше, мова повинна йти про неодноразовий, системний характер таких дій або у разі направлення таких дій на певну кількість (або невизначену кількість) осіб, які можуть отримати інформацію у вигляді виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікації її учасників. Зрозуміло, що виправдання дій агресора, глорифікація його дій та інше, що направлено на багатьох осіб, що також може здійснюватися у медійному полі, зокрема спричинює безпосередню шкоду таким основоположним людським цінностям, як: мир, правопорядок, безпека людства.

Таким чином, можна зробити проміжний висновок що самі такі дії, як «виправдовування», і «визнання правомірним», і «заперечення збройної агресії», і «глорифікація» – вони в контексті вчиненого діяння самі по собі не можуть не мати публічного характеру. Ці дії розраховані на те, щоб спричинити шкоду вищезгаданим охоронюваним законом

відносинам у максимальному обсязі. Але, факт публічності вказаних дій безпосередньо у законі не вказано, незважаючи на безпосередню вказівку на публічність інших дій, що становлять об'єктивну сторону інших правопорушень. Подібні дії Гапончук В. іменує «закликами до протиправних дій» [4, с. 11-21].

Аналіз практики також доводить, що у більшості випадків притягнення осіб до кримінальної відповідальності за вчинення дій, передбачених у ст. 436-2 КК України, відбувається за вчинення дій, вказаних у диспозиції статті здебільшого з використанням ресурсів мережі Інтернет. Так, «Прокурорами Черкаської обласної прокуратури доведено у суді вину жителя м. Сміла за вчинення злочинів, передбачених ч. ч. 2, 3 ст. 436-2 КК України. За даними слідства, жінка за допомогою власного мобільного телефону з мотивів несприйняття нині діючої української влади та схвалення політики країни-агресора, розмістила в забороненій соціальній Інтернет-мережі «Однокласники» на персональній сторінці, яка має відкритий доступ для необмеженого кола користувачів, ряд публікацій, у яких міститься виправдовування, визнання правомірною та заперечення збройної агресії РФ проти України, розпочатої у 2014 році, а також глорифікація її учасників» [5]. Чи, наприклад, як визначається у Вироку, розміщеному у Єдиному реєстрі судових рішень, «Обвинувачена ОСОБА_5 з 25.02.2022 по 04.08.2022, перебуваючи у м. Вараш Рівненської області, у соціальній мережі «Однокласники» через належний обвинувачений мобільний телефон (номер НОМЕР_1) виправдовувала збройну агресію Російської Федерації проти України, поширювала антиукраїнські погляди, зокрема визнавала правомірною збройну агресію Російської Федерації, а також глорифікацію збройних формувань РФ» [6].

Визнаючи той факт, що дії, передбачені ст. 436-2 КК України повинні мати публічний характер, необхідно далі поставити законодавче питання – для того, щоб дія вважалася публічною – то до якої кількості респондентів повинна бути донесена інформація. Прикметник «публічний» означає, що певні дії повинні здійснюватися в присутності публіки, людей, колективу осіб, тобто спрямовані на повідомлення певної інформації певній окремій групі осіб або невизначеній кількості осіб. У даному випадку достатньо спірним вважається, чи буде володіти ознакою публічності донесення певної інформації лише до однієї іншої особи. Таке твердження видається достатньо сумнівним.

Така теза підтверджується й іншими вченими, які так чи інакше досліджували правову природу закликів до протиправних дій різного роду. Так, Єпель О.П. зазначає, що «Публічні заклики до вчинення терористичного акту передбачають відкрите звернення до невизначеного або до значного кола осіб, в якому висловлюються ідеї, погляд чи вимоги, спрямовані на те, щоб шляхом поширення їх серед населення чи його окремих категорій, схилити певну кількість осіб до певних дій... З цього випливає, що під публічними закликами до вчинення терористичного акту як формою вчинення злочину, необхідно розуміти звернення до широкого кола людей з проханням, умовлянням, запрошенням, підкупом, вимогою (погрозою, примусом) вчинити терористичний акт» [7]. Гапончук В., розглядаючи лінгвістичні аспекти поняття «заклик», визначає, що «заклики до вчинення злочинних дій характеризуються наступними основними ознаками: 1) це мовленнєвий акт; 2) це форма спонукання; 3) це директивне мовлення; 4) метою публічних закликів є спонукання виконати певну дію або сукупність дій; 5) публічні заклики містять три елементи: відправник (той, хто надсилає повідомлення, адресант, суб'єкт дії), саме повідомлення (інформація, дії) та отримувач (той, хто його сприймає, адресат, об'єкт дії)». Заклики можуть мати пряму та непряму форми. Прямий заклик – це найбільш радикальна, явна форма словесного впливу на поведінку суб'єкта, що містить дієслово спонукального наказового способу. У текстах, що містять непрямі заклики, відсутня головна зовнішня ознака прямого заклику – імперативна форма дієслова. Для того, щоб такі непрямі форми спонукання могли бути кваліфіковані як публічні заклики, необхідно встановити, що відповідні висловлювання, зображення тощо є цілеспрямованими, конкретними та зрозумілими для отримувача інформації [8, с. 108]. Цікаву позицію щодо публічності висловлює і Рубашенко М.А., зазначаючи, що «1) «публічність» учинення заклику звужує обсяг поняття самого «публічного заклику», порівняно із «закликом», оскільки серед усіх закликів публічним буде лише той, інформаційно-психологічний вплив якого був спрямований на публіку – значне коло осіб (в протизаг впливу на конкретну особу); 2) публічність заклику означає не тільки те, що його спрямовано на публіку, а також і те, що його було доведено до відома публіки (не обов'язково тієї ж, на яку планувався вплив); доведеність до відома як

завершена дія вимагається лише для закінченого публічного заклику, а незакінчена злочинна діяльність передбачає, як мінімум, спрямованість на повідомлення закликів публіці; 3) публічність заклику в структурі складу злочину характеризує його з об'єктивної сторони (адресат інфо-впливу), а також знаходить свій прояв у предметі злочину – змісті тих закликів, що повідомляються (адресат інфо-повідомлення)» [9, с. 162-163].

Щодо аналізованої нами норми, то аналіз практики показує, що дії, зазначені у диспозиції вказаної статті, здебільшого вчиняються шляхом розміщення певної інформації за допомогою мережі Інтернет, і, як правило – у соцмережах. Тому впевнено можна зробити висновок, що публічність при вчиненні виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікації її учасників,

означає донесення інформації до певного зазвичай невизначеного кола осіб.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз положень статті 436-2 «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників», сучасної наукової літератури та результатів правозастосування привів до висновку про необхідність удосконалення положень вказаної статті. Це повинно проявитися у нормативній регламентації способу вчинення даного правопорушення, а саме у визнанні того, що діяння у вказаній і зазначеній статті повинні вчинятися публічно. Саме це дозволить максимально забезпечити дотримання відповідності змісту певної норми її текстуальному вираженню і точності закону та логічності законодавчої техніки його формування.

Список літератури.

1. *Олейніков Д.О., Сердечна А.Ю.* Науково-практичний аналіз термінів, використаних у ст. 436-2 КК України. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія право.* 2022. В. 74. Ч. 2. С. 110-118.
2. *Шинкарьов Ю.В.* Щодо ознаки публічності дій, передбачених диспозицією ст. 436-2 КК України. *Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 94-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (31 березня 2023 року).* Харків, 2023. С. 467-469.
3. *Ємельянов В.П.* Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2018.
4. *Гапончук В.* Публічні заклики до протравних дій як наскрізне кримінально-правове поняття. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України.* 2019. № 1. С. 11-21. URL: <http://www.chasopysnaru.gp.gov.ua/ua/pdf/1-2019/gaponchuk.pdf>.
5. За виправдовування збройної агресії РФ засуджено жителяку Сміли. URL: <https://ck-oda.gov.ua/novyny-cherkaskoyi-oblasti/za-vipravdovuvannya-zbrojnoyi-agresiyi-rf-zasudzheno-zhitelku-smili/>.
6. Вирок у Справі № 565/268/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110979231>.
7. *Єпель О.В.* Об'єктивні ознаки публічних закликів до вчинення терористичного акту. URL: <https://baas.gov.ua/ua/proekty/articles/e/315-ob-ektivni-oznaki-publichnikh-zaklikiv-do-vchinennya-teroristichnogo-aktu.html>.
8. *Гапончук В.* Публічні заклики до вчинення злочинних дій: лінгвістичний аналіз. *Історико-правовий часопис.* 2018. № 1 (11). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15137/1/23%20gaponchuk.pdf>.
9. *Рубашенко М.А.* Проблеми співвідношення «заклику» і його «публічності» та їх місце в системі об'єктивних ознак складу злочину. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2017. № 5. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14474/3/Rubashenko_160-163.pdf.

References:

1. *Olejnikov, D.O., Serdechna, A.Yu.* (2022). «Scientific and practical analysis of the terms used in Art. 436-2 of the Criminal Code of Ukraine». *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho Universytetu, Seriiia pravo.* Issue 74. Part 2. pp. 110-118.
2. *Shynkar'ov, Yu.V.* (2023). «Regarding the sign of publicity of the actions provided for by the disposition of Art. 436-2 of the Criminal Code of Ukraine». *Aktual'ni problemy pryvatnoho ta publichnoho prava.* [Schodo oznaky publichnosti dij, peredbachenykh dyspozytsiieiu st. 436-2 KK Ukrainy]. *Proceeding of the Materials of the V Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii prysviachenoi 94-richchiu z dnia narodzhennia chlenakorespondenta NAPrN Ukrainy, akademika Mizhnarodnoi kadrovoi akademii, Zasluzhenoho diiacha nauky Ukrainy, doktora iurydychnykh nauk, profesora Protsevs'koho O.I.* Kharkiv. Ukraine.
3. *Yemel'ianov, V.P.* (2018). *Kryminal'ne pravo Ukrainy: Zahal'na chastyna. Osnovni pytannia vchennia pro zlochin.* [Criminal law of Ukraine: General part. The main questions of the doctrine of crime]. Pravo. Kharkiv. Ukraine.

4. *Напончук, В.* (2019). «Public appeals to protracted actions as a comprehensive criminal law concept». *Naukovyj chasopys Natsional'noi akademii prokuratury Ukrainy*. № 1. pp. 11-21. Available at: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/1-2019/gaponchuk.pdf>.
5. *Za vypravdovuvannia zbrojnoi ahresii rf zasudzheno zhytel'ku Smily*. [A resident of Smila was convicted for justifying the armed aggression of the Russian Federation]. Available at: <https://ck-oda.gov.ua/novyny-cherkaskoyi-oblasti/za-vipravdovuvannya-zbrojnoyi-agresiyi-rf-zasudzheno-zhitelku-smili/>.
6. *Vyrok u Spravi*. [Verdict in Case]. № 565/268/23. Available at: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110979231>.
7. *Yepel', O.V.* Ob'iektivni oznaky publichnykh zaklykiv do vchynennia terorystychnoho aktu. [Objective signs of public calls to commit a terrorist act]. Available at: <https://6aas.gov.ua/ua/proekty/articles/e/315-ob-ektivni-oznaki-publichnykh-zaklykiv-do-vchinennya-terrorystychnoho-aktu.html>.
8. *Напончук, В.* (2018). «Public calls to commit criminal acts: linguistic analysis». *Istoryko-pravovyy chasopys*. № 1 (11). Available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15137/1/23%20gaponchuk.pdf>.
9. *Рубашенко, М.А.* (2017). «Problems of the relationship between the "call" and its "publicity" and their place in the system of objective signs of the composition of the crime». *Yurydychnyj naukovyj elektronnyy zhurnal*. № 5. Available at: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14474/3/Rubashenko_160-163.pdf.

Abstract

Shinkarov Y. Separate novellas of modern legislation on criminal responsibility.

In the proposed article, the need for a timely reaction of the legislator to the risks that arose in connection with the aggression of the Russian Federation against Ukraine is ascertained. It was determined that the main changes were made to the sections of the current Criminal Code, the content of which is related to the need to protect the most important social relations. It is noted that with the introduction to the structure of the current Criminal Code of Ukraine, Art. 436-2, "Justification, recognition as legitimate, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, glorification of its participants" appeared several new, so far unknown to the Ukrainian legislation on criminal liability concepts, such as: "recognition as legitimate", "denial of armed aggression", "glorification of participants". It was determined that the specified concepts are actions of an informational nature. It is emphasized that actions of an informative nature should be carried out publicly, that is, designed to convey information to at least several other people. It was established that Article 436-2 of the Criminal Code of Ukraine, "Justification, recognition as legitimate, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, glorification of its participants," does not include the method of committing it "publicly" as a sign of the objective side of the composition of the criminal offense. Based on the research of modern scientific literature, it was determined that the concept of "publicity" has a sign of transversality and is found in many other criminal law norms when characterizing informational actions. The need to improve the provisions of Art. 436-2 of the current Ukrainian Criminal Code. The application of the concepts of "recognition as legitimate", "denial of armed aggression," and "glorification of participants" without presenting them with publicity requirements lose their meaning and significantly reduce public danger.

Keywords: *armed aggression, justification, recognition as legitimate, denial of armed aggression, glorification of its participants, comprehensive concept, publicity.*

Стаття надійшла до редакції 15.11.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Шинкарьов Ю.В. Окремі новели сучасного законодавства про кримінальну відповідальність. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2023. № 4. С. 102-107.

Shinkarov Y. Separate novellas of modern legislation on criminal responsibility. Actual problems of innovative economy and law. 2023. No. 4, pp. 102-107.

УДК 327.355

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-4-18>

ЯЩЕНКО Андрій Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1, Харківський національний університет внутрішніх справ, <https://orcid.org/0000-0003-3956-3487>

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 270 КК УКРАЇНИ

Ященко А.М. Щодо визначення об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 270 КК України.

Ященко Андрій Миколайович доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ (Харків, Україна). Метою пропонованої статті є кримінально-правовий аналіз об'єкту кримінального правопорушення, передбаченого статтею 270 КК України «Порушення встановлених законодавством вимог пожежної або техногенної безпеки». У статті визначається, що незважаючи на велику кількість наукових робіт, присвячених науковому аналізу кримінально-правового розуміння об'єкту кримінального правопорушення, існує достатньо велика кількість питань,